

Provinciale Staten

Clustercode	RMT	Uw kenmerk	-
Ons kenmerk	DOC-00903638	Maastricht	24 maart 2026
Bijlage(n)	1	Verzonden	31 maart 2026

Onderwerp

G-26-009 Statenvoorstel inzake vaststellen definitieve geactualiseerde Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026

Geachte Staten,

Hierbij ontvangt u de geactualiseerde Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI) 2026, inclusief Nota van Zienswijzen met wijzigingsvoorstellen op de ontwerp-Omgevingsvisie, de planMER (inclusief passende beoordeling) en het advies van de Commissie m.e.r.

In april 2021 hebben uw Staten opdracht gegeven tot het actualiseren en concretiseren van de POVI 2021. In een interactief proces met partners is de ontwerp-POVI 2026 tot stand gekomen. Deze heeft ter inzage gelegen en er zijn 1450 zienswijzen ingediend. Alle zienswijzen zijn beoordeeld en beantwoord. Veel zienswijzen hebben geleid tot wijzigingsvoorstellen. De beoordeling alsook de wijzigingsvoorstellen op de ontwerp POVI zijn opgenomen in de Nota van Zienswijzen.

Sinds het vaststellen van de POVI 2021 is met betrekking tot verschillende moties aangegeven dat deze een plek zouden krijgen in de actualisering van de omgevingsvisie. Voorliggende Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026 voert onderstaande moties en toezeggingen uit.

Moties/ Toezeggingen		Omschrijving
Motie	3004	Toerisme in harmonie
Motie	3035	Voorkomen gedwongen onteigening voor natuurcompensatie
Motie	3077	Plattelandseconomie en leefbaarheid
Motie	3096	Stimuleren groenblauwe dooradering
Motie	2999	Naar een ambitieuze omgevingsvisie (vertaling groeiambitie, verantwoord ruimte voor straatje erbij, duurzame bevolkingsgroei)
Toezeggingen	9663	Inzicht (hardheid) doelstellingen

De moties 9791 en 9793 zijn van toepassing op de verordening en zullen daar in uitgevoerd worden.

Een provinciale omgevingsvisie wordt, zoals voorgeschreven in de Omgevingswet, opgeleverd en vastgesteld in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

De POVI 2026 is te raadplegen via [Planviewer voor Omgevingsdocumenten Limburg \(POLviewer\)](#) of via de officiële website “regels op de kaart” van het Rijk: [Regels op de kaart - Omgevingsloket](#).

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

Statenvoorstel

Ruimte

Onderwerp	Vaststellen definitieve geactualiseerde Provinciale Omgevingsvisie Limburg
G-nummer	G-26-009

Onderwerp

Vaststellen definitieve geactualiseerde Provinciale Omgevingsvisie Limburg

Samenvatting

Wij presenteren u hierbij de digitale Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI) 2026. Het gaat om een actualisatie van de POVI uit 2021. De actualisatie is met name gericht op het maken van keuzes ten aanzien van maatschappelijke keuzevraagstukken, zoals geschetst in de regionale ontwerp onderzoek en het Ruimtelijk Voorstel Limburg.

De geactualiseerde POVI is het resultaat van intensieve afstemming met partners en verwerking van de reacties op de 1450 ingediende zienswijzen. Al deze zienswijzen zijn beoordeeld en voorzien van een antwoord en eventueel een voorstel om de ontwerp POVI te wijzigen. Het resultaat is gebundeld in een Nota van Zienswijzen.

Uw Staten wordt gevraagd de digitale Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026 vast te stellen. Deze is te vinden via: [Planviewer voor Omgevingsdocumenten Limburg \(POLviewer\)](#) en via het omgevingsloket/ regels op de kaart van het Rijk: [Regels op de kaart - Omgevingsloket](#)

Een uitdraai van de platte tekst is ter informatie bijgevoegd. Hierbij is het van belang u te realiseren dat alle functionaliteiten en de kaarten die het DSO (en de Polviewer) ons bieden, analoog niet beschikbaar zijn.

Voorstel

1. In te stemmen met de bestuurlijke standpunten t.a.v. de ingediende zienswijzen zoals geformuleerd in de Nota van Zienswijzen.
2. De digitale Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026 vast te stellen met inachtneming van de in de Nota van Zienswijzen voorgestelde wijzigingen.
3. De Omgevingsvisie Limburg 2021 in te trekken.
4. Gedeputeerde Staten op te dragen de verdere afhandeling en publicatie van de Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026 te verzorgen.

Aanleiding en bestuurlijke context

Nederland en dus ook de provincie Limburg heeft de afgelopen jaren te maken gekregen met een toenemend aantal grote opgaven. Het zijn opgaven die allemaal nodig zijn en allemaal tegelijk moeten worden opgepakt. Dat is complex, want we hebben niet overal de ruimte voor. Dat betekent dat we slim moeten omgaan met de ruimte die we hebben. Niet alles kan meer overal. We moeten keuzes maken én we moeten slimme combinaties maken.

Het maken van het maken van keuzes en het maken van slimme combinaties staat in deze POVI centraal. Op die manier streven we een optimale balans tussen bescherming en benutten van onze (fysieke) leefomgeving.

Sinds juni 2024 is in opdracht van Provinciale Staten gestart met de actualisatie van de Provinciale Omgevingsvisie 2021. De basis van de actualisatie zijn de maatschappelijke keuzevraagstukken, zoals geschetst in de regionale ontwerpende onderzoeken die op basis van de POVI2021 zijn uitgevoerd en het Ruimtelijk Voorstel aan het Rijk. Deze zijn in de vorm van discussiebladen in de Commissies LEO van 24 januari en 15 april 2025 sonderend behandeld. De zienswijzen met betrekking tot de zonering zijn middels een Discussienota Zonering sonderend behandeld in de Commissie LEO van 28 november 2025.

Bevoegdheid

Uw Staten zijn bevoegd tot vaststelling van de Provinciale Omgevingsvisie Limburg. De opzet en scope van de omgevingsvisie (fysieke leefomgeving in brede zin) sluit geheel aan bij de nieuwe Omgevingswet, inclusief publicatie in het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Onder de Omgevingswet heeft de Omgevingsvisie Limburg eveneens de status van 'omgevingsvisie'. De Omgevingsvisie is kaderstellend voor de provinciale besluitvorming wat betreft het provinciaal omgevingsbeleid .

Beoogd resultaat

De nu voorliggende POVI2026 vervangt de in 2021 vastgestelde POVI en is een strategische, lange termijn visie op de fysieke leefomgeving in brede zin. Voor de periode 2026 tot 2050 wordt beschreven hoe de provincie richting wil geven aan toekomstbestendige ontwikkelingen en hoe daarbij steeds de balans wordt gezocht tussen het beschermen én benutten van de fysieke leefomgeving. In deze visie worden antwoorden gegeven op een reeks van vraagstukken waarvoor de provincie wettelijk verantwoordelijk is, maar ook vraagstukken die de provincie naar zich toe heeft getrokken met een groot belang voor de provincie. Veel van deze vraagstukken zijn afkomstig uit de regionale ontwerpende onderzoeken die op basis van de POVI 2021 zijn uitgevoerd en uit het Ruimtelijk Voorstel aan het Rijk.

Argumenten

De Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI) is het integrale beleidsdocument dat het kader geeft voor het omgevingsbeleid van de Provincie Limburg. Vanwege het integrale karakter heeft de Omgevingsvisie raakvlakken met alle beleidskaders, wettelijke taken en en programma's van de provincie. De ontwerp-POVI is dan ook tot stand gekomen middels een breed interactief proces met externe en interne partners en conform wetgeving 6 weken ter visie gelegd . De beantwoording van de ingebrachte zienswijzen bevat een nadere afweging en motivering van de gemaakte keuzes.

Een wettelijk verplicht onderdeel van de totstandkoming van de POVI is een milieu-effectrapportage (planMER). Op basis van de regionale ontwerpende onderzoeken, het Ruimtelijk Voorstel Limburg (mede gericht aan het Rijk) en de daarin geïdentificeerde keuzevraagstukken is in het planMER een inschatting gemaakt van de kansen en risico's op de toestand van de Limburgs leefomgeving (zie toelichting PlanMER). Ook heeft de Commissie m.e.r. een advies uitgebracht. Zie Nota van zienswijzen.

Alle bovenstaande onderdelen hebben bijgedragen aan de afweging te komen tot de nu voorliggende nieuwe Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026.

Een belangrijke wijziging ten opzichte van de POVI 2021 is de differentiatie in de reeds bestaande zone "Landelijk gebied overig". De algemene zonering met zeven zones bouwt voort op een eerder ingezette koers uit de POVI 2021:

De drie zones die samen het bebouwd gebied vormen (stedelijk gebied + landelijke kernen + werklocaties) zijn een voortzetting van de lijn uit de POVI 2021. Deze zonering verandert nagenoeg niet.

De zonering van het landelijk gebied in de nieuwe POVI is verfijnd. Die verfijning heeft geresulteerd in een indeling van het landelijk gebied in vier in plaats van drie zones. De indeling in de nieuwe POVI van het landelijk gebied in vier zones weerspiegelt het perspectief dat de Provincie heeft op de transitie die de landbouw doormaakt. Door deze zonering wordt duidelijk gemaakt hoe we deze transitie willen stimuleren en proberen we zoveel mogelijk duidelijkheid te geven.

Natuurnetwerk Limburg (NNL) – wijzigt nagenoeg niet

In het Natuurnetwerk Limburg (NNL) stonden en staan de belangen van de natuur centraal. Deze zone, die ook de Natura 2000-gebieden omvat, is al opgenomen in POVI 2021 en Omgevings-verordening. De zone NNL is ongewijzigd gebleven, met uitzondering van een aantal kaartverbeteringen.

De vernieuwing van de zonering zit met name in de drie overige zones in het landelijk gebied (d.w.z. de groenblauwe landbouwzone, het primair landbouwgebied en het verwevingsgebied).

Dit zijn alle drie gebieden waar de landbouw de hoofdgebruiker is, waarbij de gebruiksmogelijkheden in meer of mindere mate worden beïnvloed door andere doelen en opgaven die in deze gebieden spelen.

- Groenblauwe landbouwzone (landbouw met water- en natuuropgaven)
- Primair landbouwgebied (hoogproductief landbouwgebied)
- Verwevingsgebied (landbouw met stad-landopgaven)

Groenblauwe landbouwzone (GBLZ) – is geactualiseerd

De Groenblauwe landbouwzone komt voort uit de reeds bestaande Groenblauwe mantel (GBM) uit de POVI 2021. De kaartlagen die destijds de GBM vormden, zijn nu zichtbaar gemaakt. Ook zijn de kaartlagen geactualiseerd met de huidige kennis. Uit de GBM zijn twee kaartlagen verwijderd: De robuuste verbindingen en de Regeling Beheerovereenkomsten en Natuurontwikkeling (RBON). De kaartlaag Robuuste verbindingen is opgevolgd door de meer specifieke Ecologische verbindingzones. Daarnaast zijn er ook twee kaartlagen toegevoegd. Dit betreffen:

1. overgangsgebieden rondom kwetsbare Natura 2000-gebieden;
2. intrekgebieden Natura 2000.

Door de actualisering is de buitenste grens van de GBLZ verschoven. Hierdoor komt het voor dat sommige gebieden niet meer binnen deze zone vallen en andere gebieden nu wel in deze zone vallen.

Primair landbouwgebied en Verwevingsgebied - nieuw

Deze zones zijn echt nieuw, in de POVI 2021 vormden deze samen nog de zone Buitengebied. Er komen veel opgaven af op de agrarische sector. Om die reden vinden we het belangrijk om naast de opgaven ten aanzien van natuur, water en leefbaarheid, ook gebieden aan te wijzen waar we de agrarische sector zo veel als mogelijk ruimte willen geven. Het zou echter niet correct zijn de suggestie te wekken dat er rondom bestaand bebouwd gebied geen opgaven liggen ten behoeve van de leefbaarheid van het bestaand bebouwd gebied. Om die reden is ook de zone Verwevingsgebied toegevoegd. Het Verwevingsgebied is een gebied waar heel veel opgaven kunnen samenkomen: natuur, water, leefbaarheid én landbouw. Binnen dit gebied zullen initiatiefnemers van ruimtelijke plannen dus rekening moeten houden met een grotere diversiteit aan opgaven.

Risico's en kanttekeningen

We moeten keuzes maken

Niet meer alles kan overal en, zoals het Rijk in de Nota Ruimte aan geeft, en op verzoek van onze partners in de ruimtelijke ordening hebben we in deze POVI moeten kiezen welke doelen en ambities we op welke plekken willen nastreven. Als wij alles overal zouden toestaan, komen er uiteindelijk meer functies in het geding dan door nu keuzes te maken. Er is daarom in deze omgevingsvisie gekozen voor gerichte zonering en het nastreven van specifieke doelen binnen de betreffende zones.

De Omgevingsvisie beschrijft de rol van de Provincie en inzet van de belangrijkste sturingsinstrumenten die moeten bijdragen aan realisatie van de doelen. Daarbij wordt ook ruimte gegeven aan de regionale partners en ruimte voor gebiedsgericht maatwerk.

Ontbrekende onderdelen

Door technische onvolkomenheden is het onmogelijk gebleken om de nieuwe H2 t/m H4 water-risicokaarten te uploaden. Het is onmogelijk dit voorafgaand aan de vaststelling van Gedeputeerde Staten dit probleem te verhelpen. Omdat wij dit probleem niet zelf kunnen oplossen (wij zijn geen eigenaar van deze kaarten), willen we (net als in het ontwerp) blijven verwijzen naar de kaarten op de website van het Waterschap. Zodra de kaartlagen voldoen aan de technische eisen van het DSO, worden deze toegevoegd.

Financiën

Normaliter gaat een POVI qua instrumentarium vooral in op juridische en communicatieve instrumenten. Ten aanzien van de opgave landelijk gebied wordt op een aantal onderdelen de relatie gelegd met de inzet van financieel instrumentarium. Dit wordt echter met name uitgewerkt in het programma Limburgs Offensief Stikstof (LOS) . Daarnaast wordt inzet van actief grondbeleid in de verdere uitwerking van de POVI op onderdelen nader gezien.

Het opstellen van de Omgevingsvisie en PlanMER zelf zijn grotendeels gedekt met procesmiddelen vanuit programmaliijn 5.1.3.

Communicatie

Een uitgebreid burgerparticipatie traject is uitgevoerd in het kader van de omgevingsvisie die in 2021 is vastgesteld. Omdat de nu voorliggende POVI een actualisatie is van de POVI uit 2021, is daar op voortgebouwd. In dit traject zijn aanvullend verschillende bouwstenen gebruikt waarbij óók burgers waren betrokken, zoals bijeenkomsten over gemeentelijke omgevingsvisies. Bovenstaand is conform het participatieplan dat in de mededeling portefeuillehouder van 5 september 2024 is toegestuurd aan Provinciale Staten (DOC-00691973).

In het kader van de actualisering van de POVI is een uitgebreid participatietraject met diverse partners uitgevoerd, zoals gemeenten, maatschappelijke organisaties, waterschap, en waterleidingmaatschappij. Vanaf de startbijeenkomst in oktober 2024 zijn stakeholders op verschillende manieren uitgebreid in positie gebracht zoals werkconferenties, werkgroepen, individuele ambtelijke en bestuurlijke overleggen, tekenateliers, het meelesen van conceptteksten en nadere afstemming naar aanleiding van zienswijzen Dit alles in de geest van de Omgevingswet die uitgaat van participatie in beleidsvorming.

In aanloop naar de tervisielegging van de ontwerp omgevingsvisie is een 15-tal korte filmpjes (van maximaal 90 seconden) gelanceerd om heel kort toe te lichten waar de betreffende thema's over gaan.

Deze korte zogenoemde “explainers” zijn uitnodigingen (teasers) voor een langer filmpje waarin we de ontwerp POVI is geïntroduceerd aan het publiek. Op basis van de discussienota zonering en veel voorkomende zienswijzen is tevens een informatief filmpje gemaakt voor het brede publiek.

Provinciale Staten zijn gedurende het gehele proces betrokken geweest. Op de eerste plaats via sonderende sessies in de Statencommissies LEO (23/01/25, 15/04/2025, 24/11/2025). Tijdens deze sessies zijn discussiebladen behandeld op basis van de belangrijkste keuzevraagstukken die de aanleiding vormden voor de actualisatie van de POVI uit 2021. In het najaar 2025 zijn op 28/11/2025 de meest voorkomende zienswijzen in de vorm van de discussienota zonering besproken. Ook heeft 27 februari 2026 een informatiemarkt voor PS plaatsgevonden waar voor alle thema’s veel voorkomende zienswijzen zijn gepresenteerd en toegelicht. Gedurende het gehele proces is ook gebruik gemaakt van informatiedeling via de Statenwerkgroep omgevingsvisie. Deze is in september 2019 ingesteld om een vertegenwoordiging van PS proactief te informeren over de Omgevingsvisie en -verordening. Tot slot hebben op op aanvraag via de Griffie informatiegesprekken met fracties plaatsgevonden.

Vervolg

De Omgevingsvisie Limburg wordt zo snel mogelijk na vaststelling door uw Staten gepubliceerd. Dat gebeurt digitaal. Daarnaast worden indieners van zienswijzen actief en persoonlijk geïnformeerd over de Nota van Zienswijzen.

De omgevingsvisie is een belangrijke schakel in de uit de Omgevingswet afkomstige “beleidscyclus”. Het is van belang dat Omgevingsvisie, programma’s en beleidskaders actueel en op elkaar afgestemd zijn. Een goede monitoring en actualisatie is een belangrijk onderdeel van de beleidscyclus. Vanaf de vaststelling van de Omgevingsvisie 2026 start ook de beleidsmonitoring als belangrijk vervolgonderdeel van de beleidscyclus. Het modulaire karakter van de Omgevingsvisie biedt de mogelijkheid om, indien nodig, onderdelen tussentijds te actualiseren

Bijlage(n)

- Bijlage 1: Besluit Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026
- Bijlage 2: SERVICEPRODUCT Concept besluit POVI (met Renvooi ten opzichte van ontwerp)
- Bijlage 3: Nota van Zienswijzen
- Bijlage 4: Toelichting Plan MER met bijbehorende stukken

**ONTWERPBESLUIT
PROVINCIALE STATEN
VAN LIMBURG**

No: G-26-009

Onderwerp: Vaststellen Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026

Provinciale Staten van Limburg;
gezien het voorstel van Gedeputeerde Staten van Limburg van 24 maart 2026 besluiten:

1. in te stemmen met de bestuurlijke standpunten t.a.v. de ingediende zienswijzen zoals geformuleerd in de Nota van Zienswijzen;
2. de digitale Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026 vast te stellen met inachtneming van de in de Nota van Zienswijzen voorgestelde wijzigingen;
3. de Omgevingsvisie Limburg 2021 in te trekken;
4. Gedeputeerde Staten op te dragen de verdere afhandeling en publicatie van de Provinciale Omgevingsvisie Limburg 2026 te verzorgen.

Aldus vastgesteld door Provinciale Staten van Limburg in hun vergadering van 25 september 2026

De heer mr. A.O.J. Pregled, griffier

De heer E.G.M. Roemer, voorzitter